

ЗАХТЕВ
ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА ИЗВЕШТАЈ О ПРЕДЛОГУ ТЕМЕ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Шифра за идентификацију дисертације _____
Шифра УДК¹ (бројчано) _____

СТРУЧНОМ ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Молим да у складу са чл. _____ Закона о високом образовању и чл. _____ Статута
Универзитета дате сагласност на извештај комисије о оцени теме докторске дисертације:

Назив дисертације: *Утицај енглеског језика у романима Милоша Црњанског и
Борислава Пекића*

Научна област УДК (текст): **контрастивна лингвистика: анализа српског и енглеског
језика.**

Ментор (име и презиме, звање): **др Сања Ђуровић, доцент, ужа научна област:
Савремени српски језик, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу**

(Навести пет потпуних референци за радове ментора из уже научне или уметничке области
из које је тема дисертације):

Ђуровић 2004: Сања Ђуровић, *Називи за животиње у српском језику с обзиром на њихов
род*, у: Наш језик, бр. 35, св. 1-4, Београд, 54-65. **M51**

Ђуровић 2004: Сања Ђуровић, *Деривационо гнездо лексеме кућа: творбено-семантичка
анализа*, у: Наслеђе, часопис за књижевност, језик, уметност и културу, год. I, бр. 1,
Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 83-103. **M51**

Ђуровић 2010: Сања Ђуровић, *Облици аориста глагола стати у савременом српском
језику*, у: Српски језик, XV, Београд, 447-457. ISSN 0354-9259 – **M24**

Ђуровић 2011: Сања Ђуровић, *Творбено-семантичка анализа лексеме врата*, у: Наслеђе,
часопис за књижевност, језик, уметност и културу, бр. 20, ФИЛУМ, Крагујевац, 77-86
ISSN 1820-1768 COBISS.SR – ID 115085068 УДК 811.163.41'373.6 **M51**

Ђуровић 2012: Сања Ђуровић, *Творбено-семантичка анализа именица у приповеткама
Мост на Жепи и Жеђ Иве Андрића*, у: Наслеђе, часопис за књижевност, језик, уметност и
културу, бр. 21, ФИЛУМ, Крагујевац, 2012, 109-117 УДК 811.163.41'373.611 **M51**

Кратко образложење теме (до 100 речи)

Основни предмет докторске дисертације биће испитивање морфолошких,
синтаксичких, лексичких, семантичких и стилистичких јединица енглеског и српског
језика, односно упоредна анализа ових језичких система, као и самог процеса језичког
посуђивања.

Корпус за анализу чине романи: *Роман о Лондону* М. Црњанског, *Беснило* и
Сентиментална повест Британског царства Б. Пекића. И М. Црњански и Б. Пекић
провели су део живота у Лондону и поменута дела настала су за време живота писаца на
енглеском језичком подручју.

Циљ наведеног истраживања састојао би се, најпре, поред идентификације и
класификације присутних елемената енглеског језика, у давању одговора на питање у ком

¹ УДК - Универзална децимална класификација (налази се у библиотеци сваког факултета)

степену и у којој граматичкој равни је утицај енглеског језика највише изражен, односно повезивање различитих нивоа адаптације наведених елемената и у којој мери су они постали део опште лексице српског језика; циљ рада биће и покушај утврђивања разлога који су довели до одступања од језичких норми како у српском тако и у енглеском језику (осликаном, најчешће, кроз дијалоге ликова који су Енглези или говоре енглеским језиком) у делима Милоша Црњанског и Борислава Пекића, како би се направила што потпунија упоредна анализа двају језичких система.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме и име кандидата: **Живковић Наталија**

Назив завршеног факултета: **Филолошки факултет у Београду, одељење у Крагујевцу.**

Одсек, група, смер: **Енглески језик и књижевност**

Година дипломирања: **2006.**

Назив магистарског рада, односно докторског студијског програма:

Докторске студије из филологије на ФИЛУМ-у, модул: Наука о језику

Научно подручје: **Наука о језику**

Година одбране: _____

Факултет и место: **Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац**

Број публикованих радова: (навести референце за три најважнија рада кандидата из уже научне области из које је тема дисертације

1) Наталија Живковић, *Употреба лексема из енглеског језика у жаргонизмима у српском језику*, у: *Савремена проучавања језика и књижевности*, Зборник радова са II научног скупа младих филолога Србије одржаног 6. марта 2010. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, година II, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2011, 163-168 (ISBN 978-86-85991-30-1). **M45**

2) Наталија Живковић-Катарина Аксић, *Формална семантика неких глаголских времена у српском језику*, у: *Савремена проучавања језика и књижевности*, Зборник радова са III научног скупа младих филолога Србије одржаног 12. марта 2011. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, година III, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2012, 213-224 (ISBN 978-86-85991-39-4). **M45** (коауторски рад)

3) Наталија Живковић-Катарина Аксић, *Значај употребе типова говора и речи јунака у моделовању стварности и паративном структурирању Андрићевих приповедака Знакови и Затворена врата*, у: Радови Филозофског факултета, Универзитет источно Сарајево, Пале, број 13/I, 2011, 539-554 (ISSN 1512-5859). **M51** (коауторски рад)

Назив и седиште организације у којој је кандидат запослен: -

Радно место: -

**ПОТВРЂУЈЕМО ДА КАНДИДАТ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ УТВРЂЕНЕ ЧЛ. _____
ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ЧЛ. _____ СТАТУТА УНИВЕРЗИТЕТА
У КРАГУЈЕВЦУ**

У прилогу вам достављамо: - Извештај Комисије о оцени теме;
- Одлуку научно-наставног већа факултета о одобравању теме за израду докторске дисертације.

_____
(место и датум)

М.П. ДЕКАН _____ ФАКУЛТЕТ

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ОДСЕКА ЗА ФИЛОЛОГИЈУ
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

ФИЛОЛОШКО УМЕТНИЧКИ
ФАКУЛТЕТ - КРАГУЈЕВАЦ

ПРИМЉЕНО: 31. 08. 2012

Орг. јед.	Број	Прилог	Врста
01	2217		

Наставно-научно веће Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу, на седници одржаној 11. 6. 2012. године, предложило нас је, а Стручно веће за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу на седници одржаној 13. 6. 2012. године именовало, у Комисију за оцену подобности теме за израду докторске дисертације под називом *Утицај енглеског језика у романима Милоша Црњанског и Борислава Пекића* кандидата Наталије Живковић. Захваљујући за указано поверење, Наставно-научном већу Одсека за филологију подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. *Кратка биографија кандидаткиње*

Наталија Живковић рођена је 27. августа 1982. године у Крагујевцу. Завршила је основну школу *Светозар Марковић* у Крагујевцу и средњу школу у *Првој крагујевачкој гимназији* у Крагујевцу (друштвено-језички смер).

Студије на Филолошком факултету у Београду, одељење у Крагујевцу (одсек: Енглески језик и књижевност) уписала је 2001. године. Дипломирала је 20. 4. 2006. године, са општим успехом 9,04 у току студија.

У оквиру циклуса *Пулицеровци*, у Америчком кутку, 2007. године успешно је одржала предавања на теме: *Поезија Клаудије Емерсон (The Poetry of Claudia Emerson)* и *Проза Џералдин Брукс (The Prose of Geraldine Brooks)*.

На Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу уписала је 2009. године докторске студије (смер: Наука о језику) и положила све испите предвиђене планом и програмом, са просечном оценом 9,13, чиме је испунила законско право да пријави израду докторске тезе.

2. *Наслов, предмет и хипотезе докторске дисертације*

За израду докторске дисертације Наталија Живковић предлаже тему *Утицај енглеског језика у романима Милоша Црњанског и Борислава Пекића*.

Основни предмет докторске дисертације биће испитивање морфолошких, синтаксичких, лексичких, семантичких и стилистичких јединица енглеског и српског језика, односно упоредна анализа ових језичких система, као и самог процеса језичког посуђивања. Захваљујући посуђивању врши се потискивање уобичајених садржаја у српском језику, уз адекватну егземплификацију и међусобно супростављање елемената који употпуњују те системе – чиме се повлаче важне дистинкције између њихових обичајних норми. Анализа процеса интерференције ових двају језика биће реализована путем повезивања морфолошке, синтаксичке, лексичке, али и ортографске равни у којој се идентификују одступања од језичких норми под утицајем енглеског језика, али неће

бити занемарен ни стилски моменат, односно специфични социокултурни обрасци који доприносе стварању неуједначених енглеских конструкција.

Сам избор дела који чини корпус за анализу, *Роман о Лондону* М. Црњанског, *Беснило* и *Сентиментална повест Британског царства* Б. Пекића, у којима ће се вршити испитивање утицаја енглеског језика, кандидаткиња образлаже чињеницом да је у њиховим делима запажено значајно присуство елемената енглеског језика који врше утицај на језичку структуру српског језика, као и неенглеских образаца који утичу на организацију енглеских структура. И М. Црњански и Б. Пекић провели су део живота у Лондону и поменута дела настала су за време живота писаца на енглеском језичком подручју.

Циљ наведеног истраживања састојао би се, најпре, поред идентификације и класификације присутних елемената енглеског језика, у давању одговора на питање у ком степену и у којој граматичкој равни је утицај енглеског језика највише изражен, односно повезивање различитих нивоа адаптације наведених елемената и у којој мери су они постали део опште лексике српског језика; циљ рада биће и покушај утврђивања разлога који су довели до одступања од језичких норми како у српском тако и у енглеском језику (осликаном, најчешће, кроз дијалоге ликова који су Енглези или говоре енглеским језиком) у делима Милоша Црњанског и Борислава Пекића, како би се направила што потпунија упоредна анализа двају језичких система.

Основне *хипотезе* на којима ће Наталија Живковић базирати своје истраживање су следеће:

1. Утицај енглеског језика на српски језик у романима М. Црњанског и Б. Пекића јесте неминовни утицај средине у којој су писци боравили пишући изабране романе и сама тематика романа.
2. Одступање од стандардних језичких норми српског језика у делима Милоша Црњанског и Борислава Пекића превасходно је изражено у морфологији, синтакси и лексци, али и у ортографији. Одступања су последица мешања система српског и енглеског језика.
3. Интерференција матерњег језика писца испољава се приликом употребе енглеског језика у тексту, што показује утицај неенглеских образаца на енглески језички систем и утицај несрпских језичких образаца на српски језик, што као резултат даје бројне синтаксичке, морфолошке и лексичке неправилности.
4. Творење нових и модификовања већ постојећих речи или њихова супституција страним елементима не може се оправдати њиховом стилистичком функцијом, већ се читав процес језичке адаптације посматра као одраз недовољног познавања страног језика од стране писаца, али и као неизбежна последица интерференције матерњег језика.
5. Упоредном анализом двају језичких система долази се до сазнања о томе како се са једне стране, из језичке свести читаоца бришу одређене концепције у корист функционалних и развојних потенцијала енглеског језика, а са друге, осећа тежња да се сачува језички и културни идентитет.

3. Подобност кандидата

До сада је Наталија Живковић, поред тога што је успешно завршила другу годину (четврти семестар) Докторских студија из језика, учествовала на три научне конференције са рефератима:

1) Други научни скуп младих филолога Србије: *Савремена проучавања језика и књижевности*, ФИЛУМ, Крагујевац, 6. 3. 2010; Презентован рад: *Употреба лексема из енглеског језика у жаргонизмима у српском језику*.

2) Трећи научни скуп младих филолога Србије: *Савремена проучавања језика и књижевности*, ФИЛУМ, Крагујевац, 12. 3. 2011; Презентован рад: *Формална семантика неких глаголских времена у српском језику*.

3) Четврти научни скуп младих филолога Србије: *Савремена проучавања језика и књижевности*, ФИЛУМ, Крагујевац, 17. 3. 2012; Презентован рад: *Однос лексема и менталних концепата и његово тумачење са аспекта теорије релеванције*.

Наталија Живковић је до сада објавила следеће радове:

1) *Употреба лексема из енглеског језика у жаргонизмима у српском језику*, у: *Савремена проучавања језика и књижевности*, Зборник радова са II научног скупа младих филолога Србије одржаног 6. марта 2010. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, година II, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2011, 163-168 (ISBN 978-86-85991-30-1). **M45**

2) *Формална семантика неких глаголских времена у српском језику*, у: *Савремена проучавања језика и књижевности*, Зборник радова са III научног скупа младих филолога Србије одржаног 12. марта 2011. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, година III, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2012, 213-224 (ISBN 978-86-85991-39-4). **M45** (коауторски рад)

3) *Значај употребе типова говора и речи јунака у моделовању стварности и наративном структурирању Андрићевих приповедака Знакови и Затворена врата*, у: Радови Филозофског факултета, Универзитет источно Сарајево, Пале, број 13/I, 2011, 539-554 (ISSN 1512-5859). **M51** (коауторски рад)

Објављени преводи:

Превела је књигу *Арташастра* (или у оригиналу *Arthashastra*) аутора Каутиље (Kautilya), о политичком и друштвеном уређењу Индије, која датира из IV века п. н. е. Ова књига је први пут преведена са енглеског на српски језик и објављена је у Издавачкој кући *Кораци* под покровитељством Скупштине града Крагујевца. Промоција књиге одржана је 29. 10. 2009. на Међународном сајму књига у Београду, а Издавачка кућа *Кораци* предложила је ову књигу за подухват године (ISBN 978-86-86685-44-5).

Превела је биографију сликара Душка Јовића, као и приказ о његовом сликарству под називом *Душко Јовић – Слике, Цртежи*, аутора Татјане Милосављевић, историчара уметности. Текстови су објављени у уметничком каталогу Душка Јовића, под називом *Monographie Monography* (Belgrade: D. Jovic, 2009. (Kragujevac: Grafostil) – 296 str. ISBN 978-86-912665-0-9).

Преводе је објављивала у часопису за књижевност, уметност и културу *Лунар*, чији су издавачи били Универзитет у Крагујевцу и Студентски културни центар у Крагујевцу:

а) Есеј *Звучање* Дипака Ананта ('Sounding', Deepak Ananth), број 17, 2003, 11 – 14.

б) Есеј *Гинко слике* Мајкла Брејсвела ('Ginkgo Pictures', Michael Bracewell), број 24 – 25, 2005, 59 – 64.

в) Одломак из романа *Марш*, Џералдин Брукс (*March, Geraldine Brooks*), број 28, 2006, 178 – 188. (Џералдин Брукс је за ово дело добила Пулицерову награду).

Ови текстови су први пут објављени у преводу са енглеског на српски.

Наталија Живковић је, дакле, с рефератима учествовала на три конференције, а до сада је у часописима или рецензираним зборницима са научних скупова објавила три рада и неколико превода.

Међу објављеним радовима два су (под бројем 1 и 2) објављени у зборнику радова са научног скупа (М45) према категоризацији Министарство просвете и науке Републике Србије за 2012. годину, док је један рад (под бројем 3) објављен у часопису Радови Филозофског факултета Универзитета у Источном Сарајеву (М51) према категоризацији Министарство просвете и науке Републике Србије за 2012. годину. Тиме је, уз остале критеријуме, Наталија Живковић испунила и нужан и довољан услов подобног кандидата за пријаву теме докторске дисертације.

4. Преглед стања у подручју истраживања

Утицај енглеског језика на српски јесте тема која већ деценијама привлачи пажњу лингвиста, што се често оправдава тежњом за очувањем језичког и културног идентитета, али и тенденцијом да се разлози који доводе до све очигледнијих примера интерференције ових различитих језичких структура објасне у светлу глобализацијских трендова. Полазећи од основа контактне лингвистике, вршена су контрастивна упоређивања ових двају језика, о чему сведоче и бројне студије истраживача Р. Филиповића (1986; 1990) и Р. Ђорђевић (2004). Бројни су радови који су посвећени типовима англицизама у српском (Ињац 2002; Филиповић 2003; 2005; 2006, Радић – Бојанић 2007; Силашки 2009; Бајић 2009; Јањић 2010), али и радови који се претежно баве њиховим прагматичким аспектима (Шевић 1996; Бугарски 1997; Панић Кавгић 2006; Мишић Илић, Лопичић 2011). Најзначајније теоријске основе о утицају енглеског језика на српски налазе се у студијама В. Васић, Т. Прћића и Г. Нејгебауер (2001) и Т. Прћића (2005).

Међутим, када је реч о испитивању елемената енглеског језика у језику савремених српских писаца, односно дела из њиховог стваралачког опуса у коме су такви елементи израженији, такви радови су малобројни. О фреквентности англицизама у делима Борислава Пекића говоре радови Р. Шевић (1989) и С. Вукобрата (1995), док о утицају енглеског језика у делима Милоша Црњанског сведоче С. Кољевић, З. Мутић, И. Славнић и Б. Ракић (2006); затим рад Б. Чубровић (2007) и докторска дисертација М. Милић (2011). Ипак, сва досадашња истраживања претежно су кратки осврти и анализе појединачних проблема, анализе издвојених лексема, односно теме су адаптација и статус англицизама у српском језику. Радова који се баве утицајем енглеског језика на свим граматичким нивоима (фонетском, морфолошком, синтаксичком, лексичком и стилистичком), а на корпусу савремених српских писаца, до сада није било. Ово оставља отворен пут ка испитивању енглеских елемената у структури језика романа ових писаца, и изузетно разноврсне језичке грађе садржане у тексту самих романа. Пример једне такве потпуне и свеобухватне лингвистичке анализе понудиће управо Наталија Живковић у својој докторској дисертацији. Издвајање релевантних примера из корпуса и њихово контрастирање и анализа у систему српског и енглеског језика, биће основа за анализу и нормативно преиспитивање грађе, али послужиће и шире, као основ за сагледавање појединих енглеских структура које су се одомаћиле у савременом српском језику. Полазећи од става да је одступање од стандардних језичких норми српског језика, као и интерференција двају језичких система, последица недовољног познавања страног језика, с једне стране, и стилски ефекат, с друге стране, рад Наталије Живковић може се сматрати веома значајним.

5. Значај и циљ истраживања са становишта актуелности у одређеној научној области

Предложена тема кандидаткиње Наталије Живковић *Утицај енглеског језика у романима Милоша Црњанског и Борислава Пекића* може се сматрати истраживачким подухватом који има врло конкретне применљиве циљеве значајне за област контрастивне лингвистике. Кандидаткиња је себи поставила веома сложен задатак, да најпре представи најзначајније теоријске студије о утицају енглеског језика на српски, односно најистакнутије контрастивне студије које су се до сада бавиле овом темом, а затим сва знања искористи како би урадила што прецизнију анализу утицаја енглеског језика на свим граматичким нивоима у српском језику (фонетском, морфолошком, синтаксичком, лексичком и стилистичком) на корпусу романа М. Црњанског и Б. Пекића. Међутим, с обзиром на то да је испитивање елемената енглеског језика у делима савремених писаца попут М. Црњанског и Б. Пекића, тема која је још увек неистражена на нашим просторима, очигледно је да би истраживање ове врсте дало значајан допринос не само области контрастивне лингвистике, већ и интерпретацији књижевних текстова уопште, као и целокупној савременој српској књижевности.

На основу наведеног, можемо закључити да ће докторска дисертација Наталије Живковић представљати један веома значајан рад који ће, са једне стране, учинити значајан помак у нашој контрастивној лингвистици, а са друге стране, својом актуелношћу, будући да је у потпуности у складу са најсавременијим светским трендовима, дати велики допринос испитивању елемената енглеског језика у језику савремених српских писаца.

6. Веза са досадашњим истраживањима

Истраживања утицаја енглеског језика на српски, као и одређен број контрастивних студија представљају добру почетну основу на којој ће се базирати и истраживање Наталије Живковић. С друге стране, неколико значајних радова који се директно темеље на испитивању елемената енглеског језика у језику савремених српских писаца (С. Кољевић, З. Мутић, И. Славнић и Б. Ракић: 2006; Шевић: 1989; Вукобрат: 1995; Милић: 2011) могу јој пружити одређене смернице у лингвистичкој анализи и помоћи јој да креира различите равни на којима ће представити и класификовати елементе енглеског језика чија адаптација или уношење у структуру српског језика доводи до одступања од постојећих језичких норми. Познавање ових радова кандидаткињи могу помоћи у методологији истраживања, интерпретацији добијених резултата и давању смерница и у другим истраживачким радовима који би се базирали на испитивању утицаја енглеског језика у језику савремених српских писаца. С обзиром на то да нема радова, ни монографија, у којима је урађена исцрпна лингвистичка анализа утицаја енглеског језика на српски језик на свим граматичким нивоима, а на корпусу савремене српске књижевности, овај рад би, у крајњем исходу, био и оригинални допринос саме кандидаткиње.

7. Методе истраживања

У складу са предметом истраживања, у раду ће се најпре применити аналитички поступак при теоријској обради досадашњих проучавања о утицају енглеског језика на српски језик, као и досадашњих проучавања елемената енглеског језика у језику писаца М. Црњанског и Б. Пекића и извршити класификација језичких неправилности на

основу богатог језичког корпуса из њихових романа. Затим ће се спровести лингвистичка анализа корпуса, уз адекватну егземплификацију и контрастирање језичких елемената. Након тога ће се на основу резултата лингвистичке анализе и њеног повезивања са стилским аспектом употребе елемената енглеског језика, формирати одговарајући закључци релевантни за област контрастивне лингвистике, али, на ширем плану, и за дефинисање слојевитости ауторских језика ових савремених српских писаца.

8. Очекивани резултати докторске дисертације

Дисертација Наталије Живковић *Утицај енглеског језика у романима Милоша Црњанског и Борислава Пекића* треба да одговори на следећа постављена питања:

а) Да теоријски исцрпно представи утицај енглеског језика на српски језик на основу постојеће србистичке и англистичке литературе. Да прецизно дефинише термилошку апаратуру којом ће се служити у дисертацији и термилошки подједнако дефинише појмове како у српском тако и у енглеском језику, односно, тамо где се термини разликују да их упореди и дефинише са аспекта сваког од језика.

б) Да јасно издвоји све видове утицаја енглеског језика, према граматичким нивоима (фонетском, морфолошком, синтаксичком, лексичком и стилистичком) и да контрастивно упореди и анализира примере из корпуса, тако што ће сваки уочен утицај енглеског језика објаснити поредећи системе оба језика.

в) Да утврди на ком граматичком нивоу енглески језик има највише утицаја на српски језик у истраживаном корпусу и покуша да утврди разлоге зашто је негде утицај енглеског језика веома заступљен, а негде га уопште нема.

г) Да изврши лингвистичку анализу и класификацију језичких неправилности до којих долази у језичкој структури српског језика услед утицаја енглеског језика.

д) Да изврши потпуну анализу енглеског језика који се користи у романима, односно идентификује неенглеске обрасце који утичу на синтаксичку структуру енглеске реченице услед интерференције матерњег језика писаца.

ђ) Да уочи колико тематска структура романа утиче на језик и колико су лингвистичке неправилности намерне или случајне.

е) Да на основу примера из корпуса повеже и анализира ситуацију у савременом српском језику, односно уочи да ли се нека енглеска структура одомаћила у српском језику или је стилски маркирана у роману, с обзиром на временску дистанцу када су романи настали.

ж) Да упореди језик М. Црњанског и Б. Пекића, да констатује где је утицај енглеских структура већи, покуша да нађе разлоге за такву ситуацију и упореди саму тематску структуру романа са језиком романа.

з) Да на основу темељне, јасне и вишекритеријалне анализе да обједињене закључке, издвоји изразите утицаје енглеског на српски језик и обрнуто. Да на основу укрштања лингвистичке анализе и стилистичке анализе објасни и оцрта главне утицаје међу језицима и покуша да објасни шта се може очекивати, или је већ остварено, као одомаћени енглески модел у српском језику, а шта је само карактеристика језика романа, односно шта је стилски маркирано.

Извршење ових задатака дало би комплетан увид у проблематику која се третира овом дисертацијом и довело до значајних резултата. Како планирано истраживање превазилази оквире контрастивне лингвистике, то ће његови резултати бити релевантни и за изучавање језика и стила М. Црњанског и Б. Пекића у ширем смислу. На основу

анализе одабраног корпуса могло би се утврдити у којој мери и у којој граматичкој равни енглески језик највише утиче на разградњу система у српском језику, и да ли је књижевнојезички израз аутора у делима на основу којих се врши анализа резултат стилске експресивности или међусобне интерференције матерњег језика и страног језика којим се аутори мање служе.

Према томе, резултати које очекујемо на основу овог истраживања многоструки су и значајни како за област контрастивне лингвистике, пре свега на лексичком, творбеном и морфосинтаксичком плану, тако и за истраживање специфичности језичког изрази Милоша Црњанског и Борислава Пекића, у смислу дефинисања сложености њиховог језика.

9. Оквирни садржај дисертације

Дисертација Наталије Живковић *Утицај енглеског језика у романима Милоша Црњанског и Борислава Пекића* требало би да садржи следећа темељна поглавља, од којих ће већина бити раздвојена у низ потпоглавља:

0. Увод (предмет и циљ рада, корпус, методологија)

1. Појам адаптације

2. Терминолошка одређења

3. Утицај енглеског језика на српски језик

3.1. Досадашња проучавања о утицају енглеског језика на српски језик

3.2. Досадашња проучавања елемената енглеског језика у језику писаца М. Црњанског и Б. Пекића

4. Лингвистичка анализа утицаја енглеског језика на језичку структуру српског језика у *Роману о Лондону* М. Црњанског

4.1. фонетика

4.2. морфологија

4.3. синтакса

4.4. лексика

4.5. стилистика

5. Лингвистичка анализа неенглеских образаца који утичу на организацију енглеских структура у *Роману о Лондону* М. Црњанског

6. Лингвистичка анализа утицаја енглеског језика на језичку структуру српског језика у роману *Беснило* Б. Пекића

6.1. фонетика

6.2. морфологија

6.3. синтакса

6.4. лексика

6.5. стилистика

7. Лингвистичка анализа утицаја енглеског језика на језичку структуру српског језика у роману *Сентиментална повест Британског царства* Б. Пекића

7.1. фонетика

7.2. морфологија

7.3. синтакса

7.4. лексика

7.5. стилистика

8. Лингвистичка анализа неенглеских образаца који утичу на организацију енглеских структура у делима Б. Пекића

9. Закључак

10. Утицај енглеских структура на савремени српски језик
11. Списак извора (корпус)
12. Списак коришћене литературе

10. Подаци о ментору

Ментор при изради дисертације Наталије Живковић биће др Сања Ђуровић, доцент за Савремени српски језик на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Др Сања Ђуровић предаје *Морфологију српског језика*, *Морфологију и творбу речи*, *Норму српског језика*, *Језичку културу* и *Лектуру и коректуру текста*. До сада је објавила око 20 научних радова. Овде наводимо само неколико библиографских јединица др Сање Ђуровић, објављених у научним часописима, које припадају широј тематици коју захвата дисертација Наталије Живковић:

1. *Облици аориста глагола стати у савременом српском језику*, у: Српски језик, XV, Београд, 2010, 447-457. ISSN 0354-9259 – M24
2. *Називи за животиње у српском језику с обзиром на њихов род*, у: Наш језик, бр. 35, св. 1-4, Београд, 2004, 54-65. M51
3. *Деривационо гнездо лексеме кућа: творбено-семантичка анализа*, у: Наслеђе, часопис за књижевност, језик, уметност и културу, год. I, бр. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2004, 83-103. M51
4. *Творбено-семантичка анализа лексеме врата*, у: Наслеђе, часопис за књижевност, језик, уметност и културу, бр. 20, ФИЛУМ, Крагујевац, 2011, 77-86 ISSN 1820-1768 COBISS.SR – ID 115085068 УДК 811.163.41'373.6 M51
5. Сања Ђуровић и Јелена Петковић *О једном типу ергонима у српском језику*, у: Наш језик XLIII/1-2, 2012 M51
6. *Творбено-семантичка анализа именица у приповеткама Мост на Жепи и Жеђ Иве Андрића*, у: Наслеђе, часопис за књижевност, језик, уметност и културу, бр. 21, ФИЛУМ, Крагујевац, 2012, 109-117 УДК 811.163.41'373.611 M51
7. *Творбени потенцијал позајмљеница у оквиру лексичко-семантичке групе кућа и њени делови*, Српски језик, књижевност, уметност, Зборник радова са научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу 30. 10 и 31. 10. 2009. у Крагујевцу, књ. I: Језички систем и употреба језика, Крагујевац, 2010, 151-171. M14

11. Научну област дисертације

Дисертација Наталије Живковић *Утицај енглеског језика у романима Милоша Црњанског и Борислава Пекића* припада области контрастивна лингвистика: анализа српског и енглеског језика.

12. Научна област чланова комисије

Др Мирјана Мишковић-Луковић ради као ванредни професор на Катедри за енглески језик и књижевност на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Ужа научна област је Енглески језик. Др Илијана Чутура ради као доцент на Учитељском факултету у Јагодини, ужа научна област: Савремени српски језик. Др Бобан Арсенијевић ради као доцент на Филозофском факултету у Нишу, ужа научна област: Општа лингвистика.

13. Закључак и предлог

На основу свега наведеног следи закључак да је тема *Утицај енглеског језика у романима Милоша Црњанског и Борислава Пекића* актуелна, значајна а довољно неистражена – подобна за обраду у докторској дисертацији. И кандидаткиња Наталија Живковић, са завршеним основним студијама из енглеског језика, са уписаним докторским студијама из науке о језику, и са објављеним релевантним радовима који је квалификују за израду докторске дисертације, такође испуњава све услове да јој се одобри израда докторске дисертације.

Због свега наведеног Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу и Стручном већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу предлажемо да Наталији Живковић за израду докторске дисертације одобри тему *Утицај енглеског језика у романима Милоша Црњанског и Борислава Пекића*.

Крагујевац, _____ 2012.

КОМИСИЈА:

Сања Ђуровић

1. Др Сања Ђуровић, доцент,
ужа научна област: Савремени српски језик
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Мирјана Мишковић-Луковић

2. Др Мирјана Мишковић-Луковић, ванредни професор,
ужа научна област: Енглески језик и књижевност,
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Илијана Чутура

3. Др Илијана Чутура, доцент,
ужа научна област: Савремени српски језик,
Учитељски факултет у Јагодини

Бобан Арсенијевић

4. Др Бобан Арсенијевић
ужа научна област: Општа лингвистика
Филозофски факултет у Нишу